

Specialioji paramos programa Lietuvai

Parengtis ateičiai

Mokslinių tyrimų ir inovacinės partnerystės skatinimas
ir inovatyvių investicijų pritraukimas į Lietuvą

Horizon 2020 Policy Support Facility

Specialioji paramos programa Lietuvai. Parengtis ateičiai

Europos Komisija

Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas

A departamentas— Politikos formavimas ir koordinavimas

A4 skyrius — Nacionalinės mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos analizė ir stebėseną

Kontaktinis asmuo (H2020 specialioji paramos programa Lietuvai):

Eugenija PUČIŪTĖ, politikos formavimo pareigūnė: eugenija.puciate@ec.europa.eu

Kontaktinė grupė (H2020 PRP koordinavimo grupė):

Román ARJONA, vyr. ekonomistas ir A4 skyriaus vadovas - Roman.ARJONA-GRACIA@ec.europa.eu

Stéphane VANKALCK, PRP sektoriaus vadovas, A4 skyrius - Stéphane.VANKALCK@ec.europa.eu

Diana SENCZYSZYN, PRP darbo grupės vadovė, A4 skyrius - Diana.SENCZYSZYN@ec.europa.eu

RTD-PUBLICATIONS@ec.europa.eu

Europos Komisija

B-1049 Briuselis

Tekstas parengtas 2017 m. rugsėjo mėn.

Šis dokumentas parengtas Europos Komisijai, tačiau jame išdėstytos tik autorių pažiūros, todėl Komisija negali prisimti atsakomybės už galimas čia pateikiamos informacijos panaudojimo pasekmes.

Daugiau informacijos apie Europos Sąjungą pateikiama interneto svetainėje (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2017 m.

PDF ISBN 978-92-79-79919-8 doi: 10.2777/913497 KI-AX-18-001-LT-N

© European Union, 2017 m.

Leidžiama naudoti pakartotinai, tačiau būtina nurodyti duomenų šaltinį. Europos Komisijos dokumentų pakartotinio naudojimo tvarka reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, 39 p.).

Prireikus kaip nors panaudoti arba pakartotinai naudoti nuotraukas ar kitą medžiagą, į kurias ES neturi autorių teisių, būtina gauti leidimą tiesiogiai iš tų autorių teisių turėtojų.

Viršelio nuotrauka © Eurotop.be 2017

Specialioji paramos programa Lietuvai

Parengtis ateičiai

Parengė nepriklausomų ekspertų komisija

Hans-Jorg Büllinger (pirmininkas, Vokietija)

Alasdair Reid (pranešėjas, Belgija)

Michel Lemagnen (Jungtinė Karalystė)

Emily Wise (Švedija)

POLITIKOS RĖMIMO PRIEMONĖS (TOLIAU – PRP)

SPECIALIOSIOS PARAMOS PROGRAMOS KOMISIJA

Hans-Jörg Bullinger, pirmininkas (Vokietija). Buvęs „Fraunhofer IAO“ steigiamasis direktorius, „Fraunhofer“ draugijos prezidentas 2002–2012 m., šiuo metu Pramonės mokslų ir technologijų vadybos profesorius Štutgarto universitete bei „AutoUni Wolfsburg“ mokslinės valdybos narys. Savo karjerą pradėjo kaip gamintojas „Daimler-Benz“ bendrovėje Štutgarte, vėliau Štutgarto universitete įgijo gamybos mokslų magistro ir daktaro laipsnius. Vadovaudamas Štutgarto Fraunhofer gamybos technologijų ir automatizavimo institutui, prof. Bullinger buvo atsakingas už daugelį taikomųjų mokslinių tyrimų projektų dizaino ir gamybos srityje, kurių paskirtis buvo didinti kompiuterizuotų sistemų našumą. Šie projektai buvo įgyvendinami drauge su gerai žinomomis Vokietijos įmonėmis, pvz., „Robert Bosch“, „Siemens“, VW, „Daimler Benz“ ir kt. Prof. Bullinger dar buvo Pramonės ir mokslo tyrimų sąjungos Vokietijos federalinės vyriausybės Patarėjų valdybos aukštųjų technologijų strategijos įgyvendinimo pirmininkas. Publikuojama per 1000 jo straipsnių ir knygų pramoninės inžinerijos, technologijų ir inovacijų vadybos temomis.

Alasdair Reid, pranešėjas (Belgija). Turi daugiau kaip 20 m. viešosios politikos mokslinių tyrimų patirties regioninės ekonomikos plėtros ir inovacijų sistemų srityse. Jis yra Europos ateities inovacijų sistemų centro (toliau - EAISC) steigėjas ir valdantysis direktorius. EAISC yra ne pelno organizacija, atliekanti užsakomuosius mokslinius tyrimus ir studijas Europos inovacijų politikos, veiklos rezultatų ir inovacijų sistemų srityse. Prieš tai jis įsteigė „Technopolis Group“ ir 12 metų vadovavo Briuselio ir Baltijos padaliniams. Per visą savo karjerą A. Reid konsultavo ir teikė paramą Europos Komisijai, tarptautinėms organizacijoms (EBPO, Pasaulio bankui), nacionalinėms bei regionų vyriausybėms ir agentūroms visoje ES ir trečiojoje šalyje. Jis paskelbė daug straipsnių recenzuojamuose žurnaluose ir knygose, didžiausią dėmesį skirdamas regioninės plėtros ir inovacijų politikos formavimui bei vertinimui ir sąsajoms su ekonominėmis tendencijomis.

Michel Lemagnen, ekspertas (Jungtinė Karalystė). 20 metų dirbo tiesioginių užsienio investicijų (toliau – TUI) srityje, nuo 2010 m. tapo vienu iš „MCJ Lemagnen Associates Ltd.“ steigėjų ir valdančiuoju direktoriumi. Anksčiau Michel buvo vienas iš „Oxford Intelligence“ steigėjų ir mokslinių tyrimų vadovas. Buvo įsitraukęs į įmonių plėtros ir jų veiklos vietos parinkimo veiklą visame pasaulyje, o nuo 2007 m. įgijo konkrečios patirties padėdamas „Helsinki Business Hub“ (Helsinkio regionų plėtros agentūra). Kaip TUI mentorius, Michel dalyvavo dviejose tarptautinės mentorystės programose su „Enterprise Estonia“, kurių pagrindinė užduotis buvo padėti „Invest Estonia“ darbo grupei

pritraukti aukštesnės vertės TUI projektų. Jis reguliariai konsultuoja miesto, regiono ir nacionalinių investicijų skatinimo agentūras TUI pritraukimo, didinimo ir išlaikymo strategijų kūrimo ir įgyvendinimo klausimais.

Emily Wise, ekspertė (Švedija). Lundo universiteto mokslo darbuotoja, nepriklausoma konsultantė, kuri konsultuoja mokslinių tyrimų, analizės klausimais, pataria ir padeda supaprastinti inovacijų politikos srities procesą. Ypač daug dėmesio Emily skiria tarptautiniam bendradarbiavimui inovacijų srityje, klasterių vystymo strategijoms bei kitiems bendrųjų inovacijų diegimo metodams; geografinė jos domėjimosi sritis – Baltijos jūros regionas (toliau – BJR). Pastaruosius 13 metų ji dirbo su viešojo sektoriaus klientais, padėdama rengti ir vykdyti su ES BJR parengta strategija susijusią inovacijų diegimo veiklą. Emily 1991 m. Džordžtauno universitete yra įgijusi tarptautinės politikos bakalauro laipsnį, 1997 m. Virdžinijos universiteto Dardeno verslo mokykloje – verslo administravimo magistro laipsnį, o 2014 m. – mokslinių tyrimų politikos mokslų daktaro laipsnį Lundo universitete.

Ekspertams talkino **Agnė Paliokaitė** („Visionary Analytics“), pagal pranešėjo pasiūlytą struktūrą parengusi aiškinamąją ataskaitą, kurią vėliau patikslino, atsižvelgdama į ekspertų grupės pastabas. Ekspertams taip pat talkino Politikos rėmimo priemonės (toliau – PRP) darbo grupė, sudaryta iš PRP rangovo (atstovaujamo **Jelenos Angelis**, „Technopolis Group“ projektų vadybininkės) ir Komisijos tarnybos (Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD, A4 skyrius – „Nacionalinės mokslinių tyrimų politikos analizė ir stebėsena“), kur **Eugenija Pučiūtė** veikė kaip Mokslinių tyrimų ir inovacijų GD kontaktinis asmuo, koordinavusi vykdymą ir užtikrinusi bendradarbiavimą su Lietuvos institucijomis. **Kimmo Halme**, „4Front“, atliko kokybės vertintojo darbą.

Lietuvos institucijos pateikė komisijos darbui reikalingus turimus duomenis ir aiškinamuosius dokumentus bei teikė pagalbą lankantis Lietuvoje (t. y. kvietė valstybinių institucijų ir suinteresuotųjų šalių atstovus; prireikus parūpino patalpas bei įrangą ir posėdžių vertimo paslaugas). Lietuvos institucijų koordinavimą užtikrino Lietuvos Respublikos Vyriausybė, kuri pakvietė įsitraukti kitas susijusias ministerijas, agentūras ir organizacijas, rūpinosi posėdžių bei praktinių seminarų patalpomis.

POLITIKOS TURINYS

Per pastarąjį dešimtmetį Lietuvos inovacijų sistema buvo iš esmės pertvarkyta, tam skiriant dideles investicijas. Todėl padidėjo aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų sistemos pajėgumas ir našumas, nors, vertinant tarptautiniu požiūriu, bendras rezultatas ir kokybė kol kas išlieka žemi. Nors pastebimas nedidelis aukštųjų technologijų gamybos ir žinioms imlių paslaugų augimas, ekonomikoje vis dar dominuoja žemesnės pridėtinės vertės produkcija, silpnai integruojamasi į pasaulines vertės grandines. Suprasdama šiuos iššūkius Lietuvos Respublikos Vyriausybė pageidavo gauti paramą pagal „Horizon 2020“ politikos rėmimo priemonėje (toliau – PRP) numatytas dvi sritis:

- viešosios mokslo bazės bendradarbiavimas su verslu ir
- inovacijoms skirtų tiesioginių užsienio investicijų pritraukimas.

Kalbant apie pirmąją temą, ekspertų grupė sutarė dėl keturių pagrindinių iššūkių:

- Lietuvoje mokslas ir verslas intensyviai bendradarbiauja tik keliuose nišiniuose aukštųjų technologijų sektoriuose (pvz., biofarmacijos, fotonikos ir keliuose informacijos bei ryšių technologijų (IRT). Platesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui trukdo keletas abiejose pusėse nustatytų ir gerai žinomų kliūčių (jos išvardytos aiškinamojoje ataskaitoje). Pirmąjį iššūkį kelia tai, kad egzistuojančiose politikose nepakankamai atsižvelgiama į abiejose pusėse – tiek pasiūlos (moksle), tiek ir paklausos (versle) – patiriamus trikdžius. Ypač išskiriami konkretūs mokslo ir verslo bendradarbiavimą skatinančių politikos priemonių trūkumai ir nuoseklumo stoka.
- Apžvelgiant mokslinės veiklos sritį, atviros prieigos tyrimų centruose (APTC) dirbančių vadovų, tyrėjų ir laborantų skaičiaus didėjimas ir jų kompetencijos ugdymas nebuvo proporcingas didžiulėms investicijoms į mokslinių tyrimų infrastruktūrą (pastatus bei įrangą), kurios nuo 2007 m. yra bendrai finansuojamos iš Europos struktūrinių ir investicijų (ESI) fondų. Ypatingai tai galima pasakyti apie APTC vykdomus taikomuosius tyrimus, kurie išlieka pernelyg priklausomi nuo valstybės skiriamos didžiausios finansavimo dalies; toks finansavimas ir toliau teikiamas nepaisant nedidelio pajamų augimo iš užsakomųjų tyrimų (kaip testavimas ir susijusios paslaugos). Dauguma APTC nesugebėjo užtikrinti patvaraus ir sistemingo bendradarbiavimo su verslo įmonėmis, todėl kyla abejonių dėl ateityje teikiamo finansavimo tvarumo. Tad antrasis iššūkis – remti ir skatinti labiau į verslą orientuotą strategiją, nutaikytą į šalies taikomuosius tyrimus atliekančių institucijų tinklą.
- Apžvelgiant verslo sritį, būtina plėsti daugelio įmonių, veikiančių įvairiuose sektoriuose, pajėgumą (kalbama apie kompetentingus darbuotojus, įgijusius inovacijų procesų formavimo ir valdymo įgūdžių bei patirties). Darydami šią

išvadą, pripažįstame Lietuvos sumanios specializacijos strategijos siekį sutelkti investicijas šešioms prioritetinėms sritims, kuriose išskirti 20 konkretesnių prioritetų. Tačiau analizuojant pirmuosius bendrų mokslo ir verslo projektų etapus akivaizdžiai išryškėja pernelyg skirtingi prioritetinių sričių verslo gebėjimai formuoti ir plėtoti mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerystes. Taigi, trečiasis iššūkis – atpažinti ir aktyviau remti ambicijų arba konkurencijos skatinamą, naujoves diegti pasiryžusį verslą, suteikiant tokiam verslui galimybes didinti savo gebėjimą išnaudoti turimas žinias ir įgyti naujų.

- Ketvirtasis iššūkis susijęs su itin fragmentuotu tarpininkavimo pobūdžiu ir Lietuvos mokslinių tyrimų ir inovacijų konsultacinėmis organizacijomis. Ankstesnėmis politikos iniciatyvomis ir sprendimais buvo sukurta paramos verslui ir agentūrų, mokslo, studijų bei verslo slėnių, APTC, mokslo ir technologijų parkų bei daugiau nei 50 klasterių finansavimo „ekosistema“. Sistema nėra nei efektyvi, nei veiksminga. Ji skatina valstybės finansavimo išskaidymą, o ne investicijų konsolidavimą ir tikslinę paramą tvarioms bei strateginėms inovacijų partnerystėms.

Kalbant apie antrąją temą, ekspertų grupė išskiria keturis pagrindinius iššūkius:

- Pirma, „Invest Lithuania“ („InvestLT“) pavyko pritraukti TUI į verslo paslaugų (bendrųjų paslaugų, kontaktų centrų), programinės įrangos kūrimo / IT paslaugų ir iš dalies gamybos sektorius. Tačiau TUI pritraukimas moksliniams tyrimams ir plėtrai arba, plačiau prasme, inovacijoms, kol kas yra tik pradiniame etape. Pasiiekti keli didesni laimėjimai programinės įrangos kūrimo, plėtros ir testavimo sektoriuose, tačiau kalbant apie mokslinių tyrimų ir plėtros centrus, situacija Lietuvoje yra sudėtingesnė. Beveik visi mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) galimybes turintys užsienio filialai egzistuoja dėl susijungimo ar įsigijimo ir dirba gyvosios gamtos mokslų ir lazerių sektoriuje. Tačiau yra tik keletas kitų inovacinės veiklos sričių, kurios būtų pakankamai svarbios pritraukiant didesnės pridėtinės vertės investicijas iš užsienio šaltinių. Atsižvelgiant į tai manoma, kad šiuo metu TUI pritraukimo projektams, susijusiems su moksliniais tyrimais ir plėtra, yra nustatyti per daug ambicingi tikslai.
- Antra, svarbiausias „InvestLT“ darbas – pritraukti plyno lauko TUI. Į inovacijas orientuotos TUI apima ir kitus investavimo būdus (MTEP sutartis, inovacijų prototipus, rizikos kapitalo investicijas į startuolius). Būtina juos apsvaistinti ir taikyti tam, kad Lietuva taptų patrauklesne „inovacijų vietoje“ ir būtų užtikrinamos ilgalaikės, pelningesnės investicijos. Tai yra tiesiogiai susiję su minėtu iššūkiu mažinti mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos sistemos fragmentaciją ir formuoti labiau struktūruotas inovacijų partnerystes.

- Trečia, „InvestLT“ strategijoje daugiau akcentuojamas naujų investuotojų pritraukimas, o ne išlaikymas (arba investicijos tolesnė plėtra), t. y. jau investavusių užsienio įmonių išsaugojimas ir augimas. Sėkmingų šalių patirtis rodo, kad tolesnė plėtra vaidina lemiamą rolę pritraukiant ilgalaikes, tvarias investicijas, padedančias regionams kopti aukštyn vertės grandine. Mūsų tvirtu įsitikinimu, būtent to reikia Lietuvai, norint sėkmingai pritraukti TUI, o ypač – inovacijoms skirtas TUI. Tai turi itin didelę reikšmę kuriant TUI pritraukimo galimybes Lietuvoje ir užsienyje.
- Ketvirta, daug sunkumų kelia kvalifikuotų darbuotojų stoka daugelyje prioritetinių TUI sektorių. Šiuo atžvilgiu gabių darbuotojų pritraukimas ir išlaikymas yra glaudžiai susiję. Talentų judėjimas ir Lietuvos išsivijos mobilizacija padėtų Lietuvos mokslo ir verslo sklaidai tarptautiniu mastu – tai būtų vienas iš svarbiausių dalykų, tarptautinio atvirumo prasme, tobulinant Lietuvos inovacijų sistemą ir žinių perdavimą bei įsisavinimą šalyje.

Ekspertų grupė pabrėžia, kad inovacijoms skirtų TUI pritraukimo negalima atsieti nuo bendro inovacijų sistemos našumo (pvz., kvalifikuotų darbuotojų, pramoninio testavimo ir MTEP išteklių). Be to, jeigu nacionaliniai tiekėjai ir tarptautinių investicijų įmonių partneriai neturi pakankamai pajėgumų naudotis pažangesne užsienio patirtimi, nukentės technologijų sklaida ir naujinimas. Vadinasi, būtina užtikrinti, kad pastangos pritraukti naujas užsienio investicijas į inovacijas ar skatinti papildomas esamų užsienio investuotojų investicijas, būtų įgyvendinamos kartu su priemonėmis, padedančiomis Lietuvos tiekėjams ir partneriams gerinti savo padėtį globaliose vertės grandinėse.

Remdamasi aiškinamąja ataskaita ir dviem komandiruotėmis į Lietuvą, ekspertų grupė išskyrė tris esminius politikos pranešimus, kuriais remiasi išsamios rekomendacijos:

1. **Paramos verslo inovacijoms konsolidavimas ir profesionalumo didinimas:** Lietuvos inovacijų politikos sistema išlieka pernelyg fragmentiška, pradedant įvairiomis agentūromis, teikiančiomis paramą įmonėms, baigiant daugybe ne pirmaeilės svarbos klasterių. Ši padėtis kliudo teikti aukštos kokybės paslaugas ir išlaikyti bei vystyti darbuotojų gebėjimus. Išteklių sklaida ir organizacijų gausa didina sąnaudas, tai nėra finansiškai veiksminga. Savo rekomendacijose aiškiname, kaip Lietuva iki 2020 m. galėtų įgyvendinti šį konsolidacijos procesą, kad prasidėjus ateinančių programų kūrimo laikotarpiui čia veiktų veiksminga verslo inovacijų rėmimo sistema. Įgyvendinat šį konsolidacijos procesą taip pat būtina peržiūrėti politikos priemones, skatinančias verslo investicijas į inovacijas, žinių mainus, mobilumą ir bendradarbiavimą.

2. **Įmonių skirstymas ir rėmimas, atsižvelgiant į jų plėtros ir pridėtinės vertės potencialą:** pagrindinė kliūtis skatinant inovacijas ir jų panaudojimą verslo sektoriuje yra nepakankamos žinios apie komercinį naujos informacijos taikymą. Reikia iš esmės keisti verslo rėmimo agentūrų ir su tuo susijusių organizacijų (pvz., klasterių, technologijų perdavimo centrų, ir kt.) darbą verslo srityje. Siūlome įmones vertinti atsižvelgiant ne į sektorių, bet į jų „sieki keistis“. Mokslinių tyrimų ir inovacijų politika turėtų būti sutelkta ties tomis vietos ir užsienio įmonėmis, kurios demonstruoja plėtros ir inovacijų potencialą tiek gamybos, tiek paslaugų prekybos sektoriuose. Taip pat rekomenduojame praplėsti į inovacijas orientuotų užsienio investicijų sąvoką. Rekomenduojame skirtingais įmonės plėtros etapais teikti reikalingas konsultacijas, įgyvendinant į įmones nukreiptą strategiją ir stiprinant esamų užsienio investuotojų išlaikymą ir plėtrą.
3. **Paskatos naujoms mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerysčių formoms:** siūlome inovacijų politiką keisti nuo „individualių inovacijų atvejų“ skatinimo (suteikiant dotacijas specifiniams verslams) link bendrųjų sąlygų sukūrimo visiems. Šiomis sąlygomis inovacijų sistema „pati save organizuoja“ ir taip pati sukuria naujas inovacijų galimybes ir pajėgumus. Pateikiamos rekomendacijos, skirtos stiprinti bei skatinti naujas partnerystės formas Lietuvos inovacijų sistemoje: naujas finansavimo modelis taikomųjų tyrimų centrums, grindžiamas partnerystėmis su verslu, inovacijų platformos, išbandančios naujus inovacinius produktus ar paslaugas (kartu su užsienio investuotojais), klasterių vaidmens stiprinimas inovacijų ekosistemų kūrimo srityje ir kt.

Ekspertų grupė pateikia 13 konkrečių rekomendacijų, išskirstytų pagal tris temas: mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos įgyvendinimo sistemos pagrindų stiprinimas, mokslo ir verslo bendradarbiavimas ir inovacijoms skirtos TUI. Pateikiame trumpą kiekvienos rekomendacijos racionalų pagrindimą, po kuriuo išsamiai išdėstoma visa rekomendacija, taip pat nurodome reikalingų veiksmų seką ir jų įgyvendinimo tvarkaraštį. Toliau pateiktose lentelėse rasite šių rekomendacijų santraukas.

1 pav.: Rekomendacijų santrauka

Mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos įgyvendinimo sistemos stiprinimas	Įgyvendinimo tvarkaraštis
Konsoliduoti, o vėliau racionalizuoti verslo skatinimo agentūrų struktūrą, apimant investicijų, eksporto ir inovacijų funkcijas	Etapais nuo 2018 m.
Pertvarkyti finansines paskatas verslo bendradarbiavimui ir investicijoms į inovacijas (vidaus ir užsienio kapitalo), įskaitant mokesčių lengvatas MTEP investicijoms	Iki 2018 m.
Investicijų ir verslo bendradarbiavimo paramą sutelkti tikslinėms sparčiai augančioms įmonėms, neatsižvelgiant į jų veiklos sektorius	Iki 2019 m.

Verslo ir mokslo bendradarbiavimas	Įgyvendinimo tvarkaraštis
Įvesti inovacijų čekių apdovanojimus, skirtus skatinti sėkmingą verslo ir mokslo partnerystę.	2018 m.
Veikla ir partnerystė grindžiamas finansavimo modelis taikomųjų tyrimų centrams	Nuo 2019 m.
Formuoti stipresnes, tarptautiniu mastu paveikesnes profesionalių klasterių iniciatyvas	Iki 2018 m.
Sukurti vieningą nacionalinę tarpininkavimo struktūrą (kurioje dirbtų savo srities specialistai), suteikiant verslui iniciatyvią paramą	Iki 2019 m.

Tiesioginės užsienio investicijos inovacijoms	Įgyvendinimo tvarkaraštis
Peržiūrėti į inovacijas nukreiptų TUI klasifikavimą ir susijusius veiklos rodiklius	2018 m.
Peržiūrėti tikslinius sektorius ir šalis, siekiant apimti labiausiai tikėtinus TUI inovacijų šaltinius	2018 m.
Pereiti prie TUI išlaikymo strategijos, remiantis pagrindinių investicinių projektų valdymu	2018–2019 m.
Stiprinti žmonių išteklius, dirbančius su TUI skatinimu, ypač užsienio atstovybėse	2018–2020 m.
Skatinti alternatyvius inovacijoms skirtų TUI projektų ir veiklų metodus, bei iki-investicines veiklas	2018–2020 m.

Parengti gabių darbuotojų pritraukimo iniciatyvą, siekiant sustiprinti Lietuvos, kaip vietos, kur dirba ir gyvena inovacijų kūrėjai, įvaizdį

2019–2021 m.

Kaip susisiekti su ES

ASMENIŠKAI

Visoje Europos Sąjungoje yra šimtai „Europe Direct“ informacijos centrų. Artimiausio centro adresą galite rasti: <http://europa.eu/contact>

TELEFONU ARBA EL. PAŠTU

„Europe Direct“ – tarnyba, atsakanti į su Europos Sąjunga susijusius klausimus.

Į šią tarnybą galima kreiptis

– nemokamu telefonu: 00 800 67891011 (kai kurie telefono paslaugų operatoriai šiuos skambučius gali apmokestinti),

– šiuo standartiniu numeriu: +32 22999696 arba

elektroniniu paštu: https://europa.eu/european-union/contact/write-to-us_en

Kaip ieškoti informacijos apie ES

INTERNETU

Informacija apie Europos Sąjungą visomis oficialiomis ES kalbomis pateikiama Europos interneto svetainėje: <http://europa.eu>

ES LEIDINIAI

Nemokamų arba mokamų ES leidinių galima atsisiųsti arba užsisakyti iš „EU Bookshop“, adresu:

<http://bookshop.europa.eu>. Didelį nemokamų leidinių kiekį galima gauti kreipiantis į „Europe Direct“ arba į savo vietos informacijos centrą (žr. <http://europa.eu/contact>)

ES ĮSTATYMAI IR SUSIJĘ DOKUMENTAI

Prieigą prie ES teisinės informacijos, įskaitant visus ES įstatymus nuo 1951 m. visomis oficialiomis kalbomis, rasite EUR-Lex, adresu: <http://eur-lex.europa.eu>

LAISVA ES DUOMENŲ PRIEIGA

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/en/data>) suteikiama prieiga prie ES duomenų. Duomenis galima nemokamai atsisiųsti ir pakartotinai naudoti komerciniais ir ne komerciniais tikslais.

Padėdamas valstybėms reformuoti savo mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas, Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas (DG RTD) pagal Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrąją programą „Horizon 2020“ įsteigė Politikos rėmimo priemonę (PRP), skirtą moksliniams tyrimams ir inovacijoms. Ji padeda valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims tobulinti savo nacionalines mokslo, technologijų ir inovacijų sistemas.

Lietuvos Vyriausybė pageidavo gauti specialiąją paramą pagal PRP, kad galėtų palengvinti bei paskatinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą ir pritraukti inovacijoms skirtų tiesioginių užsienio investicijų (TUI).

Iš keturių nepriklausomų ekspertų sudaryta PRP ekspertų grupė dirbo nuo 2017 m. sausio iki rugsėjo mėn., du kartus lankėsi Vilniuje, kur rengė konsultacijas suinteresuotosioms šalims. Ekspertų pagrindinės politikos rekomendacijos, išskirstytos pagal tris temas, skatina taikyti labiau subalansuotas politikos priemones, šalinant spragas ir trukdžius platesnės aprėpties mokslo ir verslo bendradarbiavimui. Grupė taip pat nurodė galimybes, kuriomis pasinaudojus galima pritraukti įvairesnes į inovacijas nukreiptas tiesiogines užsienio investicijas. Kiekvienoje rekomendacijoje pateikiamos išsamios gairės, įgyvendinimo tvarkaraščiai ir reikalingus pokyčius įkvepiantys pavyzdžiai.

Tyrimai ir ataskaitos

